



LA CAMPANA DE GRACIA.

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA.

CADA NÚMERO **5** CÈNTIMS PER TOT ESPANYA
 Números atassats: 10 cèntims.

ADMINISTRACIÓ y REDACCIÓ: Llibreria Espanyola, Rambla del Mitj, 20, botiga. BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pessetas 1'00 Cuba y Puerto-Rico, 2.—Estranger, 2'50.



A FONDO

ENCARE que algú podria dir que desde'l moment que varem separarnos del partit possibilista res tenim que veure ab ell; encare que algú podria alegar que la nostra dignitat politica no pot sentirse rebaixada per las ultimas declaracions de aquest partit. Es la veritat que ab motiu de haver militat en las sevas filas per espay de vint anys, sentim avuy las nostras galties enrogidas de vergonya, al considerar l'estat a que queda reduhit lo fruyt dels nostres afans y sacrificis.

Confessem que 'ns assombra tant la incaleficable conducta de 'n Castelar y dels que seguint las sevas inspiracions, avansan cada dia un pas més dintre de la situació monárquica, com las debilitats dels que sostenen que sempre serán republicans, y 's prestan no obstant a figurar com a ministerials de un govern de la monarquia, no sentint ni un impuls de virilitat pera protestar ab energia contra la adulteració manifesta de tota la historia del partit y separarse resoltament de la ramada en que avuy apareixen confosos, camí del escorxador.

Si son republicans com diuen ¿per qué no protestan? ¿ahont es l'esclat de indignació que hauria de produhirlos la felonía de que son objecte? ¿Per qué han de continuar un moment més en contacte ab l'autor de tan vergonyosas maniobras?... ¡Ah! ¿Qu' es aixó? ¿Es debilitat ó complicitat?

Lo partit possibilista vá morint de má airada víctima de una serie de fets que tenen tots los visos de una negra traició. No registra la historia un cas semblant: no s' ha vist may la desaparició de un partit robust, potent, plé de vida, apte pera cumplir la seva missió, en lo moment precís de haver recorregut una gran part del camí trassat en lo seu programa. No s' havia vist may que 'l jefe de aquest partit encaminat tots los seus esforços a anularlo, quan més aprop tenia 'l seu triunfo.

¿Qui negará que 'l lema de la bandera del partit possibilista sigué sempre: «República democrática»? ¿Qui posará en dupte que aquest lema era al mateix temps que 'l seu objectiu la seva forsa? ¿Qui podrá olvidar que tots los traballs del partit s' encaminavan a acumular pacíficas conquistas democráticas, pera lograr ab més seguretat lo triunfo de la República?

Y donchs a qué vé ara renunciar tot de un plegat a la realisació de aquest objectiu, en los moments en

que l' impuls que havia pres era més ferm, lo terreno que trepitjava més sólit, y las simpatias de la opinió pública més manifestas? ¿Qui al observar aquesta violencia inconcebible no dirá que la dreta republicana ha sigut objecte de una venta ó de una traició?

Si 'l 3 de janer, en Castelar al trassar lo seu programa, com correspon a tots los homes serios y honrats, hagués dit que 'l terme del camí del partit republicà havia de ser l' ingrés a la monarquia, tothom li hauria girat l' espatlla, s' hauria quedat enterament sol.

¿Per qué no vá dirho?
 ¡Ah! Perque ni llavoras, ni molts anys després somniava en semblant cosa; perque sentia encare amor als ideals que havia predicat durant sota la seva vida; perque, dihentho, no hauria lograt elevarse com una de las primeras figuras de la política espanyola.

Se necessitavan vint anys, la quinta part de un sigle, per correspondre tan descastadament als esforços, als afans, a l' abnegació, a la fe, al desinterés de un partit adornat ab todas las cívicas virtuts, posantlo traïdorament als peus de una monarquia que s' arruina, sens més objecte que sustreure 'l seu concurs a l' acció republicana. ¡Quína infamia! Y sobre tot ¡quina falta de patriotisme! Perque si la República gubernamental era una solució patriótica ¿qué farán los dispersos restos del possibilisme trinxats, desacreditats, anulats per complet, demá que l' actual estat de cosas se derrumbi, al pes de son propi descredito?

¡Ah! Senyor Castelar, Nosaltres creyam ab fé cega en lo seu talent y en lo seu patriotisme, que no era incompatible, ans bé s' aliava perfectament ab los ideals republicans. Li coneixiam alguns defectes personals ¿quin home no 'n té? Lamentavam, per exemple, la seva vanitat; ens doliam del seu desdeny envers los que messes descrismavan secundant la seva política; miravam ab tristesa las sevas propensions sibiríticas y aristocráticas. Pero creyam sincerament que las altas virtuts políticas se sobreposarian a todas las debilitats personals. Ens hem enganyat llastimosament.

Vosté ha sentit odís africanas contra las demés fraccions republicanas, y 'ls ha sentit precisament, quan aquestas se resolían a secundar la línea de conducta per vosté trassada, acudint a las urnas y preconisant las ventatjas de la lluyta legal. Vosté va fer impossible l' unitat del partit republicà remugant agravis, que tot home deuria olvidar, y que vosté exagera, convertintse en una especie de deítat implacable. Als elements republicans que s' acostavan, vosté vá allunyarlos, ensenyantlos lo puny ab ira, avants de queli allarguessin la má.

Pero si encare, fentho aixís, s' hagués mantingut dintre del camp republicà, menos mal. Pero, no senyor. Aquella significació republicana unida a la seva historia, vá anarla deixant, com si sigüés la película de plata de una moneda falsa, rossantse ab los personatjes monárquichs, enemichs de la República, que bon cuidado han tingut de anarlo halagant y prestarli consideraciós, é influencia, aliment sabros a la seva vanitat y als seus gustos refinadissims.

Los defectes han triunfat de las virtuts. Y l' evolució que s' ha efectuat no es tant la de un partit, com la de un home.

Poch favor fá als correligionaris que li quedan quan els diu que a vosté la seva dignitat y la seva historia no li permeten ingresar franca y ostensiblement en la monarquia, com si cap d' ells tingui ni historia, ni dignitat. Pero, ¿no hi ha qui suposa que no realisa aquest ingrés, perque la naturalesa de la institució monárquica prescriu la existencia de un rey, que ocupa 'l punt culminant del poder, y vosté vol ser sempre a tot arreu 'l primer?

¡Ah! Pero no perque 's mantinga en la mitja-sombra de un apartament de la política activa, juga ab menos profit y habilitat ab tots quants no s' han curat encare del vici de tenir fé en vosté. Vosté 'ls reuneix a casa seva, y en la impossibilitat de conciliar tendencias contra-positadas, busca fórmulas vagas que mantingan l' equivoch y ab l' equivoch la impotencia. Vosté encomana, als que tenen més ganas de passarse al enemich, la missió de fer las declaraciós que 'l país exigeix. Y quan las declaraciós que fá 'l Sr. Almagro en lo Congrès resultan encare més accentuadas en sentit monárquich, que las que havia fet en lo Senat lo Sr. Albarzuza, vosté felicita al diputat granadí y l' honra convidantlo a sopar a la seva taula com si volgués dirli:

—Consolat, amic meu, menjant ab mí, de no poder menjar ab en Sagasta, cada dia mes oposat a donar carteras als castelaristas.

Aquesta es la situació actual del partit possibilista. La única salvació dels que pretengan dirse republicans, si volen que 'ls creguém, no es mes que una: Llicenciar al jefe, enviantlo a fer... monárquichs!

P. DEL O.



Un frare del Escorial vá fer un sermó del qual extrayém lo següent párrafo:
 «No somos políticos los soldados de Jesucristo, y la prueba es que acatamos y respetamos a los poderes constituidos; pero si, lo que Dios no permita, la revolución triunfase, entonces seríamos también soldados de la patria y de la religión, y los hijos de San Fernando y de Felipe II barreríamos a los revolucionarios como una arista seca que el viento arrastra ante sí.»
 Me sembra que aquets frares comensan a estar

una mica massa grassos, y á tenir la sanch una mica massa bullenta.

Encare que si la revolució triuñava, lluny de fer lo que diuen, lo que farien seria despullarse dels hàbits, vestir-se de personas, fugir del convent y deixar-se las patillas ó 'l bigoti, perque no 'ls coneguessin.

Lo mateix que han fet sempre que han plogut pinyas.

Un embolisme castelari:

«Jo no puch cooperar activament en un govern de la monarquia encare que siga democrática per lo que aquest govern te de monàrquic; pero tampoch puch ni vull combatre á aquets governs per lo que tenen de democràtics.»

Es á dir: alló de la copla andalussa:

«Ni contigo ni sin ti
mis penas tienen remedio:
contigo porque me matas,
y sin ti porque me muerdo.»

Pero ¿y 'ls castelarsins que han de fer? ¿L' han de ajudar ó l' han de combatre? ¿Qué per ventura no son homes ells de carn y ossos y de conviccions? Y donchs quina situació ha de ser la séva? ¿La d' estar en ridicul?

Ah! Si 'ls jefes de partit han de ser miralls pels seus partidaris, haurá de confessarse que 'l mirall castelari está avuy completament entelat.

Un periódich de Madrid fa la crítica del plan financier d' en Gamazo, y diu que aquest senyor en lloch de un hisendista, ha resultat tan sols un *recaudador de contribucions*.

Es lo únich que poden ser los ministres de Hisenda de la monarquia.

Tant sols per *expreme*, tenen grapa.

Pera la terminació dels barcos que per compte del Estat s' están construint en los astillers del Nervión, diuen que es necesitan deu millions de pessetas més sobre la quantitat que 's tenia calculada.

Aixis van sempre las empresas del govern.

Y es preci: apoyarlo, perque sols els fusionistas poden realisar una bona administració.

¿No es veritat, *Milio*?

Contra las autorisacions que demanan alguns ministres, los conservadors se disposan á adoptar, segons diuen, lo més empenyat obstruccionisme.

Y 'ls sagastins asseguran, que si aixó succeeix, tornaran á declarar permanent la sessió del Congrés.

Pero aquesta vegada, haurian de suprimirse 'ls biftechs, els emparedats y tota mena de comestibles, aixis com també s' haurian de treure las otomanas, perque ningú pogués estirarsi.

Y dels dos bandos, aquell qu' estigués més temps sense menjar ni dormir, alcanzaria la victoria.

Pero ¿com han de prestarse ells ara ni may á aceptar un desafio d' aquesta classe, si per menjar ho fan tot?

Dicididament, en Bosch y Fustigueras, lo famós arcalde de Madrid, no será procesat. Los conservadors del Senat han tingut majoria, retxassant lo suplicatori. Una gran part de senadors sagastins á l' hora de la votació, van fugir d' estudi.

Es lo qu' ells devian dir:

«En aquest mon convé ser previsor: avuy per tu, demá per mi... ¿Qué sería de nosaltres, lo dia que 'ls tribunals de justicia pogués demanarnos comptes de la nostra conducta?»

Pero ara 's dona 'l cas següent.

Ab motiu de las irregularitats descubertas en l' Ajuntament de Madrid, será encausat un grupo de regidors, mentres l' arcalde qu' es qui per la séva posició, sembla que hauria de tenir major responsabilitat, s' escaparà de molestias y mals de cap.

Y ab tota la serietat, en sa qualitat de senador, dictará las lleys que han de regir per la inmensa majoria dels espanyols... per tothom, menos per qui las dicta.

¿A quin estat han conduhit lo sistema parlamentari 'ls partidaris de la monarquia!

Hi ha republicans, segons se diu, que la República la temen.

¿Quina equivocació, si aquest fet es cert!

Aquí lo únich temible no es lo que ha de venir, si no lo present, ó siga l' aspecte de la pobla Espanya aeribillada de sangrías, exánime, postrada y sense conciencia pera discernir lo mal que té, ni 'ls remeys que necessita.

Los que diuen que la República del 73 anava tan malament, llegeixin y comparin.

En l' exercici de 1873-74, ab tot y trobarse 'l país

ab tres guerras civils, los contribuyents pagavan per contribucions directas, 212.914,000 pessetas.

En los presupuestos últimament presentats, las contribucions directas están presupostadas en 291.423,000 pessetas.

Aument: 78.509,000 pessetas.

Contribucions indirectas: 1873-74, 88.701,000 pessetas.

1893-94, 281.768,000 pessetas.

Aument: 193.007,000 pessetas.

De manera, que ab la restauració borbónica, la tributació ha tingut un augment total de 271.516,000 pessetas.

Y ara que 'ls monàrquics vagin parlant dels cantóns!

Els de cantóns no 'n fan.

Els se contentan ab esperar als contribuyents darrera de las *cantonadas*.

Y 'ls fan esquitzar los diners qu' es un gust.

Lo president del Consell de ministres de la República francesa, Mr. Dupuy, en un eloqüent discurs, que va pronunciar l' altre dia á Tolosa, digué:

«He dit que presidiriam las próximas elecciones; pero no he dit que las *fariam*. Aquesta última forma 'm desagrada y 'm contraria perque porta á la ment componendas indignas de un país lliure.»

Aixis parlan los homes de govern que volen ser dignes de la confianza del país. Aixis parlan y obran en conseqüencia.

Diu *El Ideal*, periódich de Madrid, que 'l partit possibilista ha quedat enterrat als peus del banch blau dels ministres.

¿Enterrat? No senyors.

Ha quedat encogit y amagat plé de vergonya.

Los morts mereixen algun respecte. Y 'l partit castelari no 'n mereix cap.

Treure l' exemple de Italia per justificar certas evolucions incalificables, es inferir un insult als demócratas italians.

La casa de Saboya de acort ab lo poble italiá, vá realisar l' unitat de la patria, á través dels camps de batalla.

¿Quan la casa de Borbon ha estat d' acort ab lo poble espanyol que á mil lleguas de distancia puga compararse ab aquesta patriótica empresa?

Se alega que aquí hem realisat algunas conquistas democráticas y qu' es precis no comprometrelas.

¿Valenta garantia d' estabilitat tenen aquestas conquistas baix la salvaguardia de las instituciones monárquicas, que no podria viure ni un sol instant, si aquellas arribessin á practicarse ab tota la séva pureza!

Aceptadas per la forsa de las circunstancias, si 'ls monàrquics no poden anularlas, fan tot lo imaginable per adulterarlas, per falsificarlas y per desacreditarlas.

Un' altra excusa. La qüestió económica.

Diuen qu' es precis ajudar al govern á restablir lo crédito de la nació, á equilibrar los presupuestos, á fer hisenda.

Es á dir: los monàrquics l' han tirat per portas la fortuna pública y ells son los únics que poden realisarla.

Aixó es lo mateix que si un fill de familia, després de calaveradas, reclamés la administració de lo poch que queda als seus pares, alegant qu' ell sol pot salvar la situació de la familia.

Als governs despilfarradors y als fills pródichs se 'ls negan tots los recursos.

Cosas que ha dit lo Sr. Almagro:

«Estamos en la misma posición que en la noche del tres de enero.»

No hi ha més que una diferencia. Al any 73, lo partit possibilista estava davant de la monarquia, de peu dret, y en actitud amensadora.

Avuy, está també davant de la monarquia; pero prosternat, las mans crusadas sobre 'l pit, acotat lo front y ab la boca oberta.

«La monarquia espanyola al igual que la inglesa, sustancialmente, son dos verdaderas repúblicas.»

Aixó ja es lo colmo de la xifadura. Ara ja no son los republicans que 's fan monàrquics, sino la monarquia que s' ha fet República.

«Sagasta es el único hombre capaz de resolver la cuestión económica.»

¿La qüestió económica de qui? ¿La del país ó la dels qu' esperan una credencial pera surtir de apuros?

CARTAS DE FORA.—Un dels ensotanats, mestre de l' escola del Centre Católic de Ibiassa, va escriure una carta furiosa al pare del noy repartidor de LA CAMPANA DE GRACIA, ab lo propòsit de fer que 'l fill de aquest deixés aquell treball. Lo qual no pogué conseguir l' home negre. Al revés, lo pare 'l va treure de la classe que li donava l' ensotanat, no obstant de ser gratuita. ¡Molt bé! Ni de franch s' han de voler tractes ab aquesta gent.

Encare que van ser aplassadas las elecciones municipales, era de veure la febre ab que treballavan alguns cacichs més ó menos ensotanats de Riudecols, al objecte d' evitar lo triunfo que per gran majoria han obtingut sempre 'ls republicans en aquest poble. A pesar de tot si las elecciones haguessin arribat á celebrarse, haurian vist que tot lo seu treball era en vá. Y aixis ho veuran á fi d' any quan se celebrin.

Als frares del convent de Arenys de Mar els hi convé que 'ns ocupem d' ells. Es l' única manera de que concorri gent á la séva iglesia, ab lo qual poden fer més quartos de las cadiras. Lo dia de Pasqua, en vista de la nostra nota y coneixent tothom lo genit trabucaire del Pare Martí, s' ompli l' iglesia de jovent que ab un jara, aral esperavan parlés de LA CAMPANA DE GRACIA; pero resultá que no agafarem peix. Tal vegada havia ensumat molt, y 'l cap se li havia *despejat*. Y ara un' altra cosa. A última hora als frares els hi ha surtit un D. Quijote, 'l Doctor Cara-de-crach, mestre de llanuts. Lo diumenje ab la séva oratoria, rimbombant y pirotécnica y ab aquella cantarella capás de fer pesar figas á las beatas y ab aquell *caibén* que marejaria á la bailarina més empedernida, 'ls defensá ab una porció de *requiebros*, contra 'l nostre periódich, donant una proba de que no hi ha cap pare capás de defensarse.

Gran polémica s' ha entaulat á Cervera entre *La Vos del país*, periódich nocoedalista y *La Comarca*, defensor de la Unió republicana, á propòsit de la conversió de un tal Rovira, que després de haver pertenescut á la Masoneria y al partit Federal, s' ha passat al camp nocoedali, donant ocasió als capellans de fer un gran bombo, fins en los periódichs de Lleyda, ahont publican articles ab lo titol de *Conversión importante*. Lo tal Rovira en lo seu escrit de abjuració deya que dels escándols que havia donat durant la séva vida, 'n tenia la culpa la Masoneria. Pero nostre antich amic y correligionari D. Ramón Estany publicá una carta á *La Comarca* revelant las propensions á las faldillas que ha tingut sempre l' home convertit, de tal manera que fins avuy després de la séva conversió canta dos amorosos ab una certa ex-corista de una companyia de sarsuela que té á casa séva, sens dupte per la seva molta afició á la música. De manera que ni convertintse ha perdut lo seu amor á l' art. Los capellans están que treuen foch pels caixals, insultant als redactors de *La Comarca*; pero 'ls republicans cerverins son valents y donan xurriacadas molt fortes als llanuts y ensotanats y als que havent pertenescut al Consell regional federalista, fan certs papers que ni 'ls d' estrassa resultan més ordinaris.

¡CUYDADO!

Moderis, ilustre Cánovas; no mogui tants esbalots, sossegui sa furia olimpica y guardis los llamps y 'ls trons; que las queixas sistemáticas no tenen avuy resso, y fins resultan ridiculas en llabis conservadors.

¿A qué vé la actitud trágica que ha adoptat ara fa poch, trassant la pintura tétrica de la nostra situació, pronosticant cosas horribles ab frases de *relumbrón* y augurant horas negrissimas pels ciutadans espanyols?

¿En qué va quedá ab don Práxedes en aquella nit de mort, quan vosté y ell, ab veu trémula pactaren en un recó del Pardo la unió estretissima dels devots sostenedors de la institució monárquica? ¿No van jurarse tots dos amistad ferma y reciproca? ¿No van establir aquest torn en virtud del qual la nómina va y vé dels conservadors als satélits de don Práxedes? ¿No van quedá aixis?... ¿Y donchs?

Espanya contempla atónita la violenta oposició que ha inaugurat en la Cámara, y opina que aquests furors y aquesta embestida bélica son casi una violació de aquella avinensa tácita, de aquell pacte tenebrós.

Vosté, per parar la crítica, dirá que si ha fet aixó es perque la gent famélica que camina al seu entorn está en situació molt misera, sense un clau ni un pa á la post, ni més forsas, ni més ánima per un dejuni tan fort.

Bueno. ¿Y 'ls pobres demócratas, los xicots de la fusió, no 's van ben fer la santissima manant los conservadors? ¿No van sufrir ab calma angélica

la gana, y la set y tot?
 ¿No van portar com uns héroes
 lo seu dejuni forsós?
 Sigui enrahonat, senyor Cánovas,
 no turbi la digestió
 dels fusionistas, reprobila
 aquesta impaciencia atrós
 de la familia dinástica.
 Cadascú deu teni un torn,
 y es en vritat cosa insólita
 omplirse'l ventre de tot,
 y cridá y derramar llágrimas
 quan la gent de la fusió
 té la fortuna dolcíssima
 de pescá un xiquet d' arrós.
 Segueixi l' antigua táctica
 de noble circunspecció;
 fassi l' oposició ab mónita
 sense comprometes molt;
 deixi que 'ls sagastins miseros
 ocupin lo menjador;
 que quan la sagrada brújula
 que dirigeix nostra sort
 estigui tipa de 'n Práxedes
 y cregui que ha xuclat prou,
 vosté y sa dispersa cáfila
 serán cridats al rebost
 á firmar la santa nómina
 y á atracarse de turró.

C. GUMÁ.

EVOLUCIO



ON casats fa ja una pila d' anys:
 deu, vint... apenas ells mateixos
 se 'n recordan.

Si hi ha bonas donas al mon,
 indubtablement ella mereix ser
 posada al davant de totes. Dócil,
 amable, endressada, no té
 altres ideals que la prosperitat
 de la casa y la felicitat del seu
 marit.

¿Disputas? ¿Lleugeras diferencias
 al menos? Cap, ni la més minima.
 Entre ells no hi ha més discrepancia
 de sentiments que la diferencia
 que 's troba entre una gota d' aygua
 y un' altra gota.

Y es que ella estima, adora al seu marit,
 y més que com un home, lo mira com un Deu.
 Basta qu' ell obri la boca, insinúhi
 qualsevol idea, pera qu' ella l' entengui
 desseguida y li demostri sa més complerta
 conformitat. Sos desitjos son ordres;
 sas indicacions, lleys.

Veritat es qu' ell, per la seva part,
 mereix lo respecte y adoració que sa esposa
 li tributa. Una mica pretenció, tal vegada;
 un si es ó no es aristócrata; pero serio,
 formal, discret: un cor de gegant,
 d' or macis y una inteligencia de primer ordre.

Tots los vehins los coneixen, los respectan
 y 'ls admiran: algúns fins los envejan.
 ¿Se 'n veuhen tan pocas de parellas
 tan ben avingudas, tan felissas y ab un
 porvenir tan inmens y tan bonich!

No falta qui ho diu:
 —Es lo matrimoni més equilibrat,
 més sá y més ditós de la terra.

Ditxa, salut y equilibri... ¿Qué més pot
 desitjarse, pera tenir un avuy alegre y
 tranquil y entreveure un demá hermós y
 plé de rialleras promesas?

Pero...
 Insensiblement, sense qu' ella al principi
 se 'n dongui compte, ell comensa á surtir
 de casa ab freqüencia y á retirar tart.

¿Qué fá? ¿ahont va? ¿s' ha desencaminat
 tal vegada? Poch á poch, lo seu desarreglo
 es tan visible y transparent qu' ella se 'n
 apercebeix.

—¿Cóm es que tornas á casa tan á deshora?
 ¿ahont te ficas?—

Ell fa una rialleta plena de suficiencia y
 contesta: —Deixam fer; ja sabs que jo t' estimo
 y que sé de sobras lo que 'm pertoca.

De moment, aixó la tranquilisa; pero com
 la conducta d' ell va desbaratantse ab una
 rapidés atterradora, y si avants retirava
 tart avuy ja passa nits enteras fora de casa,
 ella 's revesteix de valor y 'l crida á capítul:

—La teva vida es inexplicable. ¿Qué pensas?
 ¿cóm es que t' has tornat aixis?—

L' home se la mira fixament, com si volgués
 fascinarla, y deixant anar poch á poch las
 paraulas, respon: —No t' alarmis... Faig lo que faig,
 porque á més d' estimarte á tu, estimo á un' altra dona.

Ella aixeca 'l cap, atónita.
 —¿Qué dius? ¿Qu' estimas á...
 —A un' altra dona.

—¿Que t' has tornat tarumba?
 —No, noya, no; tu serás la que t' hi tornarás
 tal vegada, si no aplaudeixes las meas resolucions.

—Veyám; espero ab verdadera curiositat
 la justificación d' aquesta conducta.

L' home pren una actitud de Pare Etern y
 comensa ab certa solemnitat:

—Aixó que jo estich fent, obeheix á las lleys
 de la evolució. Jo, fins ara t' he estimat á tu
 sola; he viscut únicament ab tu y per tu; pero
 avuy comprench que al cap de cert número
 d' anys, l' home ha d' estimar á un' altra dona.

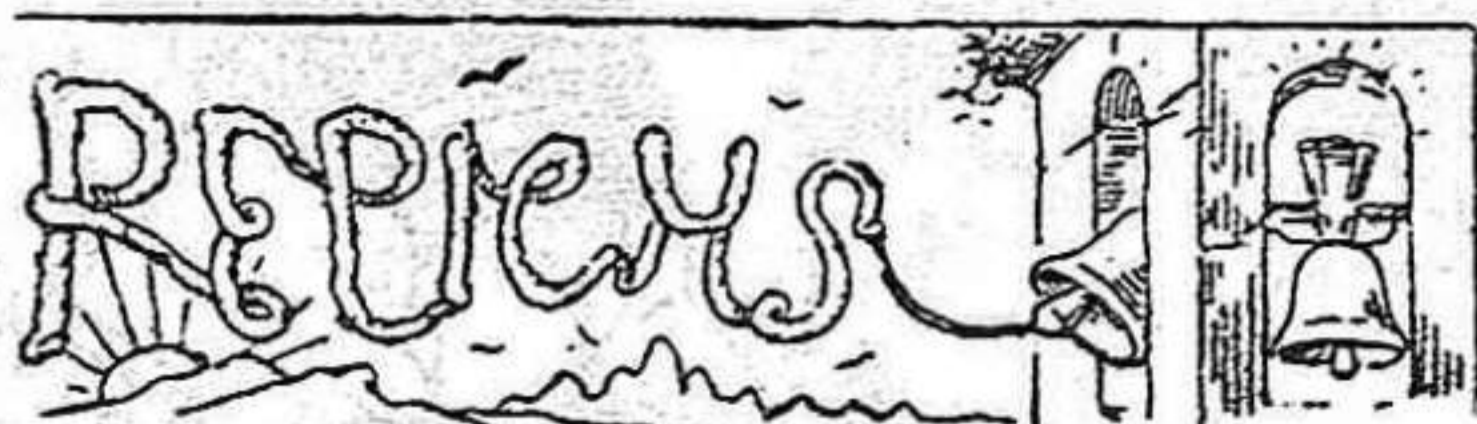
—¿Y jo?
 —A tu també, á tu sempre, á tu en primer
 lloch!

—¿Y donchs, l' altra?
 —L' altra té tot lo meu carinyo, tot lo meu
 cor, tot lo calor de la méva ánima.

—Pero... ¿cóm es possible que m' estimis
 á mi en primer lloch, y á l' altra li donguis
 tot lo teu carinyo y...
 —Aixó es la evolució, filla; aixó es la evolució.

Ella se 'l mira un rato.
 —¿Que va de veras? ¿es cert que vols á un' altra
 dona?... Digam qu' es mentida...
 —¡Es veritat, veritat, veritat...!
 —¿Y asseguras que á mi també m' estimas?
 —¡Oh! No ho duptis: sempre, sempre t' estimaré.—
 La esposa l' agafa per la solapa y exclama ab la
 indignació que donan tants anys d' amor y fidelitat
 estérils.
 —¿Cóm dius que se 'n diu de aixó?
 —Evolució.
 —Donchs jo 'n dich tornarse boig ó perdre
 completament la vergonya.

FANTÁSTICH.



DEYA aquest dia un telégrama que
 'l Sr. Ferrer y Soler no esperava sino l' aprobació
 de l' acta de diputat de Vilanova y Geltrú,
 per declararse fusionista.
 —E si non, non,— podia afegir imitant á D. Víctor Balaguer.
 No en vá 'l Sr. Ferrer y Soler es fabricant d' estampats.
 La empesa es sempra la mateixa; 'l dibuix se cambia á
 voluntad del industrial, segons las necessitats del
 consum y las exigencias del negoci.

Al últim lo govern s' ha compadescut dels fills
 de Reus, tirant de bigotis al famós arcalde de R. O.
 senyor Prius.

¿Que siga l' enhorabona y ara 'l vostre goig mostréu
 ab cohets de aquells que xiulen, invenció de un fill
 de Reus!

Los conservadors, á la primera noticia de que hi
 havia crisis ministerial, van arremetre furiosos
 contra 'ls fusionistas.

Y la majoria qu' estava vacilant y desconcertada,
 s' uni com un sol home, deixant de murmurar fins
 de 'n Montero Rios.

En Sagasta podrá dir:
 —Mirin, senyors, si soch un home de sort, que
 hasta quan me bastonejan, m' estafó com els matalassos.

Calculin vostés mateixos lo que voldrá dir lo
 periódich satírich de Madrit, D. Quijote, ab las
 següents xifras que publica en un de sos últims
 números:

LO QUE SEMBLA QU' ES:	
9.500,000 pessetas or.	
1.000,000 regalo.	
8.500,000	
LO QU' ES EN REALITAT:	
8.500,000 pessetas or.	
1.500,000 benefici del cambi al 18 per 100.	
10.030,000 liquit total.	

Liquit total y real.

Y ara no cal dir res mes.
 No fos cas que per ficarse un ab los comptes
 dels altres, hi hagués algú que tractes de arreglarmels á mi.

Ab los que ambicions teniu jo no hi entro ni m' hi fico;
 pero veus' aquí 'l que 's diu: varen fervos meretriu,
 y en Sagasta 'us ha dat mico.

A Valencia, presidit per l' arquebisbe, s' está celebrant
 un Congrés obrer católich.

Ja fá algun temps que 'l clero tracta de aprofitarse
 de la candent qüestió social, ab la fatlera de treuren
 lo major partit possible.

¿Quina ambició la de la Iglesia!
 No contenta ab conduhir los bens y ovelas del reamat
 espiritual, se lleans al mar agitat del socialisme y 's
 dedica á pescar Ussos.

S' han descubert algunas fábricas de café artificial.
 Lo café 's fá ab farina de sigrons, aglans y llobins;
 si no es prou vert se tenyeix ab una disolució de sulfat
 de coure y s' entrega al consum, sense mes escrúpuls.

Y encare diuhen los fabricants que tenen privilegi
 excludiu y dictámen de l' Academia de Medicina. Y fins
 n' hi ha algun que assegura qu' es proveedor de la Real casa.

¿Qué no 's falsificará á Espanya, quan s' están falsificant
 fins los partits polítichs que passavan plessa de serios
 y acreditats!

Aquí tenen á n' en Castelar: també ell fabrica monárquichs
 artificials, té privilegi excludiu, dictámen de l' Academia
 de la Gramática parda, y fins es proveedor de la Real casa.

Entre D. Emilio y D. Práxedes:
 —Aquí 'm té D. Práxedes. Vinch á buscar aquellas carteras.

—¿Quinas carteras?
 —Las que vosté vá dirme que reservava pel partit
 possibilista, en quant se presentés la primera crisis.
 —Ah, si: allá las tinch. Son dos carteras per anar á estudi.
 —¡Oh!...
 —Deixis d' exclamacions. Després de tot, son las
 únicas que vostés se mereixen... per criaturas!

Seria de desitjar que cessés de una vegada 'l retrahiment
 dels diputats de la coalició republicana. Al Congrés se fá
 bugada y allá es necessari anar á posar en remull la roba
 bruta dels partits monárquichs. Lo retrahiment es una gran
 cosa, quan al dia següent de adoptarlo 'l partit que acut á tal
 extrem se tira á la montanya.

En cambi resulta trist y ridicul quan s' entreté en
 passejarse por los cerros de Ubeda.



A LO INSERTAT EN L' ULTIM NUMERO

- XARADA.—Fi-lo-me-na.
- ANAGRAMA.—A-pit—Pita—Tipa—Pati—Tapi.
- GEROGLIFICH.—Per dents finas las ratas.

Han endavinat las tres solucions los ciutadans Pep Galleda,
 Conrado Alvaro, Un Fumador, Noy de Sans, Dos de casa seva:
 n' han endavinadas 2 Un aficionat de las Borjas, P. Giró y B. de V., y Cisquet Carrera y Fasol;
 y l' no més Joseph Tous, Un Buldo y Ramon Pié.



XARADA

Pronom veurás de segú en hù;
 consonant veurás que dona segona:
 es musical de primera tercera.
 Ara, lector, donat manya si 'l Tot vols endavinar,
 que prompte hi tens de trobar un gran escriptor d' Espanya.

V. MIRÓ.

GEROGLIFICH

VOT VOT
 VOT
 A
 N OPO T

REY NANO.

CORRESPONDENCIA PARTICULAR

Ciutadans Martí Vallés, Baltasnet de Figueras, Bruno Xich. Dos de casa seva, Quevedo, B. Pascual, Emili Revoltós, Ramon Pié, Cantaor, Pau Guerra, C. Julian Busquets, E. Torres Padrós, Noy de Grecla, Pere Galán, Xich de Valls, Joan Fabregat, Morrell, y Vilá y Dalmau: —Lo qu' envian aquesta setmana no fa per casa.

Ciutadans J. Jerez Santos, P. Francisco C, P. Giró y B. de V., J. Campañá, P. Coca, D. F. y S., Pep Galleda, Un Pelut, J. Giné (a) Hereu de casa, Lluís Salvador, Noy del Bogatell, E. Drolim, A. Amigó y J. Paroro: —Insertaré alguna cosa de lo que 'us envian.

Ciudadá Pistacho: Lo versos estan bé, pero la descripció del tipo resulta poch interessant. Los lectores creurian veurehi una alusió personal sense saber á qui va dirigida. —Indaleci Cucaracha: Está bé: la publicarem. —Cantor de Catalunya: Aprofitaré un cantar: lo demés no 'ns vá. —Emili Coll: Ja varen publicarna una dirigida á la mateixa senyora: dugas seria excessiu. —A. Rossell: Los sonets estan bé: gracias. —N. de Tona: Vosté no solzament afana 'l pseudonim sino 'ls versos. ¡Cuidado ab la guardia civil! —J. Guasch y E: N' utilisarem algun. —M. Sanalp y Panti: No está prou bé. —X. X: No 'ns vá prou bé: los equívocs que usa son vulgars y ab punts y ribets de pornográfichs. —Alfredo Jerez: Vá molt bé tot lo que 'ns envia. —Capellá Rabassut: No es propi pels nosres periódichs. —Rostoll: L' estil ha millorat molt; illástima que l' article resulti tant estragant.

LOPEZ, editor.—Rambla del Mitj, 20.

BARCELONA.—A. Lopez Robert, impresor.—Assito, 63.

Lo castell de la situació



Va formarse aquest castell
 ab los xiquets més notables,
 y ja está si cau no cau
 y se 'n va tot al diable.

Lo castell pert l' equilibri,
 flaquejan totes las camas,
 y ja no 'l salva ningú
 ni la gralla de 'n Sagasta.

